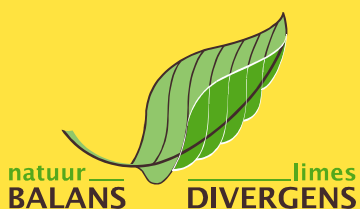

QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR aanleg EVZ-stapstenen en aanleg/verbreding waterkering Essche Stroom bij Kom Esch

Toetsing Wet natuurbescherming,
onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming

In opdracht van:
Waterschap De Dommel

QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR

aanleg EVZ-stapstenen en aanleg/verbreding waterkering Essche Stroom bij Kom Esch

Toetsing Wet natuurbescherming, onderdelen
soortenbescherming en gebiedsbescherming

NATUURBALANS – LIMES DIVERGENS BV

Radboud Universiteit, Toernooiveld 1
Postbus 6508, 6503 GA Nijmegen

T (024) 352 88 01

In opdracht van: Waterschap De Dommel

Projectnummer: 17-068

Datum: 18-4-2017

adviesbureau voor natuur & landschap

info@natuurbalans.nl
www.natuurbalans.nl

Rapporttitel	
QUICK SCAN BESCHERMDE NATUUR aanleg EVZ-stapstenen en aanleg/verbreding waterkering Essche Stroom bij Kom Esch	
Getekend voor akkoord	
Naam en functie van vertegenwoordigingsbevoegde	Gert Hoogerwerf directeur-grootaandeelhouder
Handtekening	
Datum	18 april 2017

Colofon

© 2017 Natuurbalans - Limes Divergens BV / Waterschap De Dommel

Tekst en samenstelling: G. Hoogerwerf

Projectnummer: 17-068

In opdracht van: Waterschap De Dommel

Foto omslag: Deelgebied IV ten zuiden van Esch, waar nieuwe waterkering is gepland (foto: G. Hoogerwerf, april 2017)

Wijze van citeren: Hoogerwerf, G., 2017. Quick Scan beschermde natuur aanleg EVZ-stapstenen en aanleg/verbreding waterkering Essche Stroom bij Kom Esch. Toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdelen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Waterschap De Dommel en Natuurbalans - Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans - Limes Divergens BV. Waterschap De Dommel vrijwaart Natuurbalans - Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	INLEIDING.....	5
2	BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP	7
2.1	Ingreeplocatie en onderzoeksgebied	7
2.2	Werkzaamheden en toekomstig gebruik	7
3	ONDERZOEKSMETHODE.....	11
3.1	Bronnenonderzoek.....	11
3.2	Veldonderzoek	11
3.3	Opzet quick scan	11
4	TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING.....	13
4.1	Algemeen	13
4.2	Gebiedskarakteristiek deelgebieden op 6 april 2017.....	13
4.2.1	Gebiedsbeschrijving deelgebied I 't haventje.....	13
4.2.2	Gebiedsbeschrijving deelgebied II waterontdekplek	14
4.2.3	Gebiedsbeschrijving deelgebied III Essche Loopje	14
4.2.4	Gebiedsbeschrijving deelgebied IV waterkeringen	15
4.2.5	Gebiedsbeschrijving deelgebied V brug Spankerstraat	17
4.3	Vaatplanten en mossen	18
4.4	Vleermuizen	18
4.5	Grondgebonden zoogdieren	19
4.6	Broedvogels.....	20
4.7	Reptielen	21
4.8	Amfibieën.....	22
4.9	Vissen	22
4.10	Ongewervelden	23
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	24
	Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden.....	24
6	CONCLUSIES	26
6.1	Consequenties natuurwetgeving	26
6.2	Mitigerende maatregelen	26
6.3	Vervolgonderzoek	27
6.4	Samenvatting	27
7	BRONNEN.....	28
	BIJLAGE 1 INRICHTINGSSCHETS DEELGEBIED I	29

1 INLEIDING

Aanleiding

Het Waterschap De Dommel heeft inrichtingsplannen uitgewerkt voor de realisatie van 3 EVZ stapstenen, de vernieuwing van de brug Spankerstraat en de aanleg/verbreding van een deel van de waterkering langs de Essche Stroom ter hoogte van de Kom Esch.

Realisatie van deze ingreep kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de *Wet natuurbescherming*¹ (in het vervolg Wnb), die onder andere de bescherming regelt van dier- en plantensoorten en Natura 2000-gebieden. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb vereist mogelijk een ontheffing en/of vergunning.

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid en vergunbaarheid van de voorgenomen ingreep dient een actueel en volledig beeld te bestaan van het voorkomen van beschermde soorten en habitattypen op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer ervan. Aan de hand daarvan dient de voorgenomen ingreep getoetst te worden aan de bepalingen in de Wnb.

Bij toetsing aan de natuurwetgeving dient te worden uitgegaan van actuele en volledige gegevens. In 2010 is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van beschermde en bedreigde natuurwaarden in het dal van de Essche Stroom (Hoogerwerf, 2011). Binnen een gedeelte van dit onderzoeksgebied is in 2014 een update flora- en faunaonderzoek uitgevoerd om mogelijke effecten van de herinrichting van de Essche Stroom aan actuele gegevens te toetsen (Hoogerwerf, 2014).

Omdat per 1 januari 2017 de Wnb is ingegaan, met voor een deel nieuwe beschermde soorten, en omdat een klein gedeelte van het inrichtingsgebied nog niet eerder is onderzocht, is deze quick scan beschermde natuur uitgevoerd.

Opdrachtformulering en doelstelling

Op verzoek van Waterschap De Dommel heeft Natuurbalans - Limes Divergens BV een quick scan uitgevoerd waarbij de volgende onderdelen aan bod zijn gekomen:

- de verspreiding van beschermde soorten en habitattypen binnen de invloedssfeer van de ingreep;
- de verplichtingen die bij realisatie van de voorgenomen ingreep voortvloeien uit de bepalingen in de Wnb.

De quick scan heeft als doel de impact van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden vast te stellen, om zo te kunnen bepalen welke mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen dienen te worden en of een ontheffing of vergunning noodzakelijk is. Het onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

¹ De Wet natuurbescherming is per 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Traject Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

1. Komen op de ingreeplocatie beschermde soorten voor of kunnen deze hier worden verwacht?
2. Wat zijn eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze beschermde soorten?
3. Op welke wijze kunnen eventuele negatieve effecten voorkomen of beperkt worden?
4. Is er een kans op overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1 (soorten Vogelrichtlijn), 3.5 (soorten Habitatrichtlijn) of 3.10 (andere soorten)?
5. Is een ontheffing van de Wnb nodig?
6. Wordt vervolgonderzoek noodzakelijk geacht?

Traject Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming

Door middel van een voortoets wordt antwoord gegeven op de vraag of er een kans is op negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Hierop zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect.
2. Er is kans op een negatief effect, maar het effect is zeker niet significant. Een vergunningaanvraag is aan de orde. Voor de toetsing dient een *verslechterings- en verstoringstoets* te worden uitgevoerd.
3. Er is kans op een significant negatief effect. Een vergunningaanvraag is aan de orde. Voor de toetsing dient een *passende beoordeling* te worden uitgevoerd.

In het kader van voorliggend project is de provincie Noord-Brabant het bevoegde gezag ten aanzien van de Wnb.

Leeswijzer

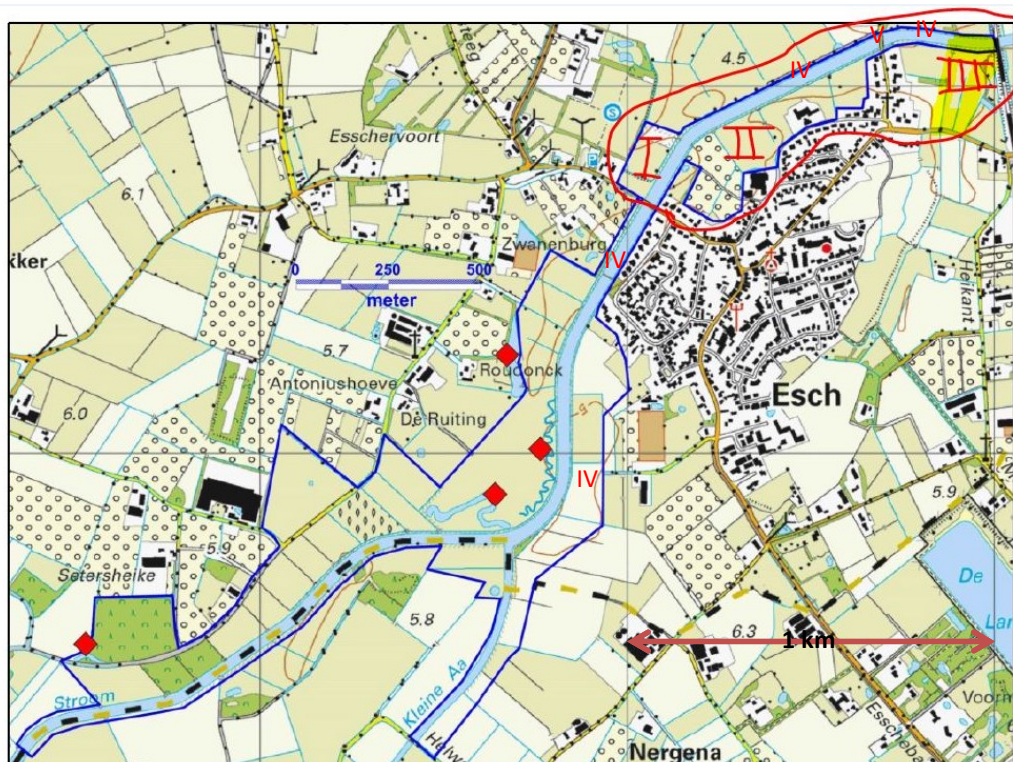
Hoofdstuk 2 beschrijft ligging en begrenzing van de ingreeplocatie en gaat in op de voorgenomen ingreep. In hoofdstuk 3 volgen opzet en uitvoering van het voorliggende onderzoek. In hoofdstuk 4 en 5 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de Wnb, respectievelijk toetsing van soorten en van gebieden. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste conclusies op een rij gezet.

2 BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP

2.1 INGREEPLOCATIE EN ONDERZOEKSGBIED

In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van het onderzoeksgebied en de ingreeplocaties (I t/m IV). Per ingreeplocatie (deelgebied) worden de voorgenomen maatregelen nader aangeduid. In § 4.2 zijn foto's van de deelgebieden opgenomen.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van de ingreeplocaties (I t/m IV) binnen het onderzoeksgebied rond de kom Esch (gemeente Haaren).

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

In deze paragraaf worden per deelgebied (ingreeplocatie) de voorgenomen maatregelen nader aangeduid.

Deelgebied I ('t Haventje)

Binnen deelgebied I bestaan de voorgenomen maatregelen uit:

Deelgebied I ('t Haventje):

- graven poel en haventje;
- graven sloot langs perceel Mannengasthuis en opschonen bestaande sloot tussen mannengasthuis en Essche Stroom langs houtwal (figuur 2).

In bijlage 1 is een inrichtingsschets van de voorgenomen maatregelen opgenomen.

Deelgebied II (waterontdekplek)

Binnen deelgebied II bestaan de voorgenomen maatregelen uit:

- graven poelen;
- afgraving bouwvoor;
- graven/verdiepen sloot (figuur 2);
- dempen sloot (figuur 2).

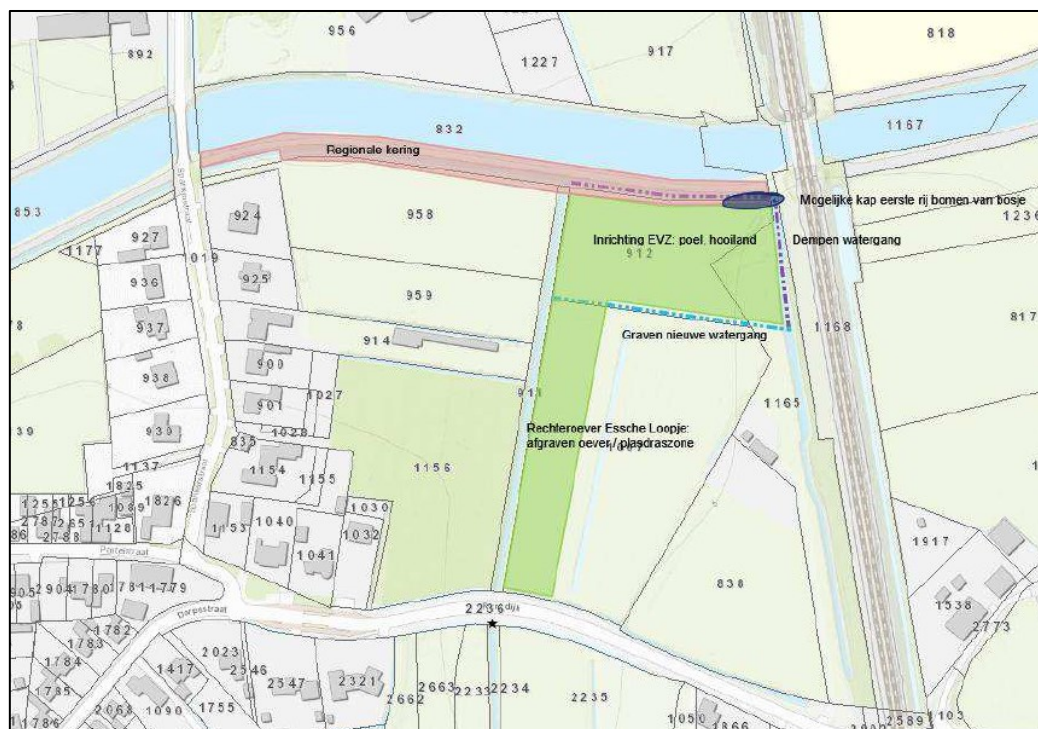

Figuur 2. Overzicht van de te dempen sloten (rood), op te schonen of te verdiepen sloten (geel) en nieuw te graven sloten (oranje) binnen deelgebied I en II (bron: Waterschap De Dommel).

Deelgebied III (Essche Loopje)

Binnen deelgebied III bestaan de voorgenomen maatregelen (figuur 3) uit:

- afgraven rechteroever Essche loopje (aanleg plas-draszone);
- graven poel;
- graven sloot;
- dempen sloot;
- wellicht kap eerste rij bomen bij spoorlijn ten behoeve van waterkering.

Figuur 3. Voorgenomen maatregelen binnen deelgebied III nabij de Kom Esch langs de Essche Stroom (bron: Waterschap De Dommel).

Deelgebied IV (waterkeringen)

Binnen deelgebied IV bestaan de voorgenomen maatregelen uit:

- ophogen/verbreden waterkering;
- deels aanleg nieuwe waterkering;
- dempen sloten bij de deeltrajecten;
- wellicht kap van bomen traject 2a1.

In figuur 4 wordt de globale ligging van de te aan te leggen / de te verbeteren waterkering aangeduid.

Deelgebied V (brug Spankerstraat)

De brug over de Essche Stroom ter hoogte van de Spankerstraat (zie figuur 4) zal worden vernieuwd.

Figuur 4. Ligging van de te versterken / te vernieuwen waterkering (blauw) langs de Essche Stroom (ondergrond: www.opentopo.nl, 2017).

3 ONDERZOEKSMETHODE

3.1 BRONNENONDERZOEK

Voor het onderzoek zijn archiefgegevens verzameld van beschermde planten en dieren in de omgeving van de ingreeplocatie. Hiervoor is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze databank bevat waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. De NDFF-aanvraag is gedaan op 2 april 2017 en bevat alle waarnemingen van beschermde soorten over de afgelopen 10 jaar. Daarnaast zijn eerder in 2010 en 2014 verzamelde gegevens geraadpleegd (Hoogerwerf, 2011 & 2014).

3.2 VELDONDERZOEK

Op 6 april 2017 is de ingreeplocatie bezocht door een ecooloog van Natuurbalans - Limes Divergens BV (Drs. G. Hoogerwerf). Het doel van dat veldbezoek was tweeledig:

1. Er is een inschatting gemaakt van de potenties van de ingreeplocatie voor beschermde soorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van een beoordeling van aanwezige biotopen en habitats op de planlocatie (expert judgement), in combinatie met uitvoerige kennis over ecologie en landelijke verspreiding van beschermde soorten.
2. Er is specifiek gezocht naar aanwezigheid van in Nederland beschermde planten- en diersoorten. Onder andere verschillende watergangen in het gebied zijn hierbij met een schepnet bemonsterd op aanwezigheid van (beschermde) soorten.

Het veldonderzoek dat is uitgevoerd ten behoeve van de quick scan was beperkt van opzet. Mocht aanvullend onderzoek nodig zijn, dan is dat in de aanbevelingen opgenomen.

3.3 OPZET QUICK SCAN

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Door middel van een effectanalyse wordt onderzocht of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Daarbij wordt in de Wnb onderscheid gemaakt in drie beschermingsregimes:

- 1) Soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb): alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- 2) Soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb): alle soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het Verdrag van Bern en bijlage II van het Verdrag van Bonn.
- 3) Andere soorten (§ 3.3 Wnb): alle soorten die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden met uitzondering van vrijstellingen.

Indien uit de effectanalyse blijkt dat er een kans is op overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb zijn vervolgstappen nodig:

- a) Treffen van maatregelen om negatieve effecten te voorkomen.
- b) Werken volgens een goedgekeurde gedragscode.
- c) Aanvragen van een ontheffing van de Wnb.

a. Treffen van maatregelen

Door het treffen van maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen, verminderd of hersteld. Daarbij kan het gaan om mitigerende maatregelen (voorkomen of verminderen van effecten of herstel op de locatie van handeling) of om compenserende maatregelen (herstel of verbetering op een andere locatie).

b. Werken volgens goedgekeurde gedragscode

Handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 indien deze handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een goedgekeurde gedragscode. In dat geval is geen ontheffing nodig.

c. Ontheffing Wnb ten aanzien van beschermde soorten

Kan overtreding van verbodsbepalingen - ondanks voorgaande stappen - niet geheel worden voorkomen en geldt er geen vrijstelling, dan is ontheffing van de verbodsbepalingen nodig. Een ontheffing kan uitsluitend worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een wettelijk belang.
3. Er is geen verslechtering/afbreuk van de staat van instandhouding van beschermde soorten.

Het aanvragen van een ontheffing voor soorten kan op twee manieren: 1) een afzonderlijke ontheffing aanvragen bij Provincie Noord-Brabant (Omgevingsdienst Brabant Noord, ODBN) of 2) als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de gemeente (Verklaring van geen bedenkingen).

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: onderdeel gebiedsbescherming

Door middel van een voortoets wordt bepaald of er voor de voorgenomen ingreep een vergunningplicht geldt ex artikel 2.7 van de Wnb. In de voortoets worden de volgende vragen beantwoord:

1. Ligt een Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep?
2. Wat zijn de mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie? Daarbij wordt ook ingegaan op effecten van stikstofuitstoot (NO_x) en -depositie op stikstofgevoelige habitats.
3. Kan de ingreep, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied:
 - a. de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied verslechteren?
 - b. een (significant) verstorend effect hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen?

Uiteindelijk wordt in voorliggende quick scan een antwoord gegeven op de vraag of een vergunning op de Wnb vereist is en zo ja, middels welke toets een verlening daarvan dient te worden beoordeeld; een *verstorings- of verslechteringstoets* of een *passende beoordeling*. De vergunning dient aangevraagd te worden bij de Provincie Noord-Brabant.

Indien mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn om schade te verzachten of te compenseren, houdt dat per definitie in dat er een kans is op negatieve effecten. In dat geval dient voor uitvoering van de ingreep een vergunning aangevraagd te worden.

4 TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

4.1 ALGEMEEN

In § 4.2 wordt per deelgebied een gebiedskarakteristiek gegeven ten tijde van het veldbezoek op 6 april 2017, waarbij ook aspecten worden beschreven die van belang kunnen zijn bij de aan- of afwezigheid van beschermde soorten.

In § 4.3 t/m § 4.10 wordt per soortgroep ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten op de ingreeplocatie, of er negatieve effecten van de ingreep zijn te verwachten en wat mogelijk mitigerende en compenserende maatregelen kunnen zijn om negatieve effecten tegen te gaan. Hierna vindt toetsing aan de Wnb plaats. Ook wordt evt. noodzakelijk nader ecologisch veldonderzoek aangegeven.

4.2 GEBIEDSKARAKTERISTIEK DEELGEBIEDEN OP 6 APRIL 2017

4.2.1 Gebiedsbeschrijving deelgebied I 't haventje

Deelgebied I bestaat uit twee naast elkaar gelegen graslanden. De graslanden zijn voedselrijk, maar hebben (inmiddels) geen intensief agrarisch grondgebruik meer. In het grasland (foto 1) ligt een sloot die opgeschoond/uitgediept gaat worden (figuur 2). Tijdens het veldbezoek was deze sloot volledig verdroogd. De sloot is overwoekerd door braam, wilg en brandnetel.

In het ten noorden hiervan gelegen grasland is pitrus al redelijk dominant aanwezig (foto 2). Dit grasland wordt aan de westzijde begrensd door een ondiepe, smalle, nu nog waterhoudende sloot. Later in het seizoen zal de sloot volledig zijn dicht gegroeid met riet. Tijdens het veldbezoek stond de sloot vol met jonge rietscheuten. Tijdens het veldbezoek zijn in de sloot geen vissen of amfibieën aangetroffen. Aan de oostzijde, tussen het grasland en de Essche Stroom ligt ook een sloot. Deze sloot stond tijdens het veldbezoek op 6 april 2017 droog.

Foto 1 deelgebied I.

Foto 2 deelgebied I.

4.2.2 Gebiedsbeschrijving deelgebied II waterontdekplek

Deelgebied II bestaat uit graslanden met een intensief agrarisch grondgebruik (foto 3). Ten tijde van het veldbezoek was er net mest geïnjecteerd. Langs de westzijde van het grasland liggen enkele op te schonen of uit te diepen sloten (figuur 2). Tijdens het veldbezoek stonden deze sloten droog. Centraal in het gebied ligt een diepere sloot waarvan een gedeelte bij de herinrichting van het gebied gedempt zal worden. In deze sloot was tijdens het veldbezoek wel water aanwezig (foto 4). In de sloot is tiendoornige stekelbaars aangetroffen.

Foto 3 deelgebied II.

Foto 4 deelgebied II.

4.2.3 Gebiedsbeschrijving deelgebied III Essche Loopje

Deelgebied III bestaat voor een groot gedeelte uit grasland met een intensief agrarisch grondgebruik. Langs de randen van het grasland staat veel pinksterbloem. Ten tijde van het veldbezoek was er net mest in het grasland geïnjecteerd.

Aan de noordoostzijde, nabij het spoor ligt een wilgenbosje (foto 5), naar het zuiden toe overgaand in een rij knotwilgen. Het wilgenbosje ligt enigszins verdiept. Mogelijk is het een laatste restant van een geheel verlande beekarm. Tussen de spoorweg en de knotwilgen ligt een klein graslandje wat door schapen wordt begraaasd. Aan de oostzijde van dit bosje ligt een watergang. Tijdens het veldbezoek is hier driedoornige stekelbaars aangetroffen. Vanwege de dimensies van de sloot (foto 6) is aanwezigheid van ook grotere vissoorten of algemene amfibiesoorten hier niet uitgesloten.

De rij knotwilgen gaat naar het zuiden toe over in een bosje. Dit is een 'privédomein'. Op de topografische kaart (figuur 4) is hier een grotere geïsoleerde waterpartij te zien. De waterpartij is volledig dichtgegroeid met wilgen en grotendeels verland.

Midden door het gebied loopt een ondiepe, zeer voedselrijke sloot (foto 7). Hier zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën of vissen aangetroffen. Ter hoogte van deze locatie zal een nieuwe sloot worden aangelegd. Deelgebied III wordt aan de westzijde begrensd door het Essche Loopje (foto 8), waar aan de oostzijde een plas-draszone zal worden aangelegd (figuur 3). In het Essche Loopje zijn tijdens het veldbezoek verschillende vissoorten aangetroffen, waaronder bittervoorn.

Foto 5 deelgebied III.

Foto 6 deelgebied III.

Foto 7 deelgebied III.

Foto 8 deelgebied III.

4.2.4 Gebiedsbeschrijving deelgebied IV waterkeringen

Langs de Essche Stroom ligt een waterkering die plaatselijk verbreed/opgehoogd moet worden. Daar waar de blauwe lijn in figuur 4 afbuigt van de Essche Stroom (ten zuidwesten van de kom Esch) is sprake van de aanleg van een nieuwe waterkering.

Foto 9 geeft een beeld van de waterkering tussen de Spankerstraat en de spoorlijn. Op foto 10 is een deel van de bestaande waterkering te zien in het traject tussen de Spankerstraat en de Haareneweg. Foto 11 geeft een beeld van de waterkering stroomopwaarts van de stuw (op de achtergrond van de foto te zien). De bestaande waterkering bestaat uit grazige, vrij voedselrijke terreindelen.

Even ten zuiden van een smalle houtsingel langs de Essche Stroom buigt de toekomstige waterkering landinwaarts. De waterkering loopt hier aan de noordzijde door een voedselrijk grasland met veel pinksterbloembegroeiing (foto 12). Aan de oostkant van dit grasland loopt de waterkering door naar het zuiden. Grenzend aan het pinksterbloemgrasland ligt een voormalige agrarisch perceel waar een zeer dichte pitrusvegetatie tot ontwikkeling is gekomen (foto 13). Ook hier loopt de toekomstige waterkering aan de oostzijde van dit perceel. Op deze locatie is momenteel een ondiepe voedselrijke sloot aanwezig (foto 14). Later in het seizoen zal de sloot waarschijnlijk volledig met riet begroeid zijn. Plaatselijk is in de sloot tiendoornige stekelbaars aangetroffen.

De toekomstige waterkering buigt hierna verder naar het oosten af en sluit via een grasland/akker aan op een zandpad langs een iets hoger gelegen boomkwekerij (foto 15). Bij de

boomkwekerij staat de sloot, waarover de waterkering is gepland, ten tijde van het veldbezoek droog.

Foto 9 deelgebied IV (bij deelgebied III).

Foto 10 deelgebied IV (bij deelgebied II).

Foto 11 deelgebied IV.

Foto 12 deelgebied IV.

Foto 13 deelgebied IV.

Foto 14 deelgebied IV.

Foto 15 deelgebied IV.

4.2.5 Gebiedsbeschrijving deelgebied V brug Spankerstraat

De brug over de Essche Stroom bij de Spankerstraat (kom Esch) moet worden vernieuwd. Sinds begin 2017 is de betonnen brug afgesloten voor zwaar vrachtverkeer vanwege slijtage aan de constructie (foto 16). De brug zal in de toekomst worden vervangen door een nieuwe brug. Aan de noordoostzijde staan naast de brug 2 wat oudere knotwilgen (foto 17). De brug sluit aan beide zijden van de Essche Stroom aan op waterkeringen die bestaan uit een korte grazige vegetatie, deels met wegverharding (foto 18 en foto 19).

Foto 16 deelgebied V: brug over Essche Stroom bij Spankerstraat (bron: Brabants Dagblad, M. Bolsius; 4-4-2017).

Foto 17 deelgebied V.

Foto 18 deelgebied V.

Foto 19 deelgebied V.

4.3 VAATPLANTEN EN MOSSEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de NDFF zijn geen gegevens van beschermde plantensoorten bekend. Het in te richten gebied bestaat voornamelijk uit (voormalige agrarische) voedselrijke graslanden.

Op basis van expert judgement kan worden gesteld dat op de ingreeplocaties geen streng beschermde planten- en mossensoorten voorkomen, omdat de ter plaatse heersende omstandigheden niet geschikt zijn om als groeiplaats voor deze soorten te fungeren.

Negatieve effecten van de ingreep

Omdat de graslanden ongeschikt zijn als groeiplaats voor beschermde plantensoorten, zijn negatieve effecten van de ingreep niet te verwachten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vaatplanten en mossen worden niet overtreden omdat beschermde soorten vaatplanten en mossen niet aanwezig zijn. Een ontheffing van de Wnb voor vaatplanten en mossen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.4 VLEERMUIZEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen de verschillende ingreepgebieden zijn in het verleden foeragerende vleermuizen aangetroffen. Het gaat om de soorten gewone dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger (NDFF; Hoogerwerf, 2011; Hoogerwerf, 2014). De ingreepgebieden vormen foerageergebied voor deze soorten. De graslanden hebben geen bijzondere kwaliteiten ten aanzien van vleermuizen, waardoor ze niet als essentieel leefgebied worden aangemerkt.

Na de voorgenomen herinrichting blijft het gebied overigens geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Specifieke geleidende structuren in de vorm van bomenrijen tussen potentiële verblijfplaatsen en aansluitende foerageergebieden ontbreken in dit gebied. Ook komen geen geschikte bomen/bosjes voor waar boombewonende soorten kunnen verblijven.

Negatieve effecten van de ingreep

De graslanden binnen de verschillende deelgebieden worden niet aangemerkt als essentieel foerageergebied. Negatieve effecten van de ingreep tijdens de aanlegfase en bij de ingebruikname van het gebied op vleermuizen zijn niet te verwachten. Na de herinrichting van het gebied, waarbij onder meer poelen worden aangelegd, kan de kwaliteit als foerageergebied voor vleermuizen in de toekomst verbeteren.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vleermuizen worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor vleermuizen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.5 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de verschillende deelgebieden zijn maar een beperkt aantal gegevens beschikbaar van grondgebonden zoogdieren (NDFF; Hoogerwerf, 2011; Hoogerwerf, 2014). Het gaat hierbij om soorten als haas, konijn en egel.

Het is aannemelijk dat ook algemene spitsmuizen-, woelmuizen- en echte muizensoorten in het gebied voorkomen. Voor al deze soorten geldt binnen de provincie Noord-Brabant een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn geldt binnen de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling. Tot 1 oktober 2017 geldt nog een tijdelijke vrijstelling als overbruggingsperiode (PRB 2016, nr. 6933, artikel 2.3).

Alle drie de soorten gebruiken holen als verblijfplaats in de dekking van ruigten, struwelen en bosjes. Alle drie de soorten kunnen goed zwemmen. Binnen de verschillende deelgebieden vormt het wilgenbosje nabij de spoorlijn (deelgebied III) potentieel geschikt gebied voor deze soorten om er te verblijven.

In de Essche Stroom heeft de bever zich recent gevestigd (bron Waterschap De Dommel). Een oeverhol is aangetroffen in een nieuw gegraven meander in de Halsche Beemden ten oosten van deelgebied III. Ook zijn bewoningssporen aangetroffen op het landgoed Bleijendijk.

De das is bekend van het Wilhelminapark en landgoed Bleijendijk ten oosten van de rijksweg A2. In de NDFF is een enkele waarneming van de das bekend uit het gebied tussen de A2 en de spoorlijn Boxtel-Den Bosch. Ook zijn er mestputjes aangetroffen (bron A d. Glopper, Waterschap De Dommel) Ten westen van de spoorlijn zijn op korte afstand van het ingreepgebied geen gegevens van dassen bekend.

Negatieve effecten van de ingreep

Een gedeelte van het wilgenbosje in deelgebied III, nabij de waterkering moet mogelijk worden gekapt. Door de kap kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) mogelijk worden aangetast.

Ten aanzien van de bever zijn geen negatieve effecten van de ingreep te verwachten. De verschillende deelgebieden staan niet via watergangen in direct contact met de Essche Stroom. Het Essche Loopje mondt wel uit in de Essche Stroom maar is voor de bever veel te ondiep om zich er te vestigen. Ook komen in de deelgebieden geen grote geïsoleerde wateren voor waar bever zich in een oeverhol kan vestigen.

Burchtlocaties van de das zijn in of nabij het ingreepgebied niet bekend. Graslanden in het ingreepgebied liggen op ruime afstand van bekende burchtlocaties (meer dan 1000 m). Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen ingreep in (potentieel) foerageergebied leidt tot een functionele aantasting van de burchtlocaties.

Voorkómen van negatieve effecten

Negatieve effecten van de mogelijke houtkap kunnen worden voorkomen, door de kapwerkzaamheden buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen uit te voeren. Dit is de periode wanneer de jongen worden geboren en gezoogd, circa april t/m augustus.

Door een gedeelte van het te kappen hout in de vorm van houtstapels en takkenrillen in het gebied te verwerken, blijft voldoende dekking voor kleine marterachtigen in het gebied gehandhaafd.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van grondgebonden zoogdieren worden niet overtreden mits voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Wnb voor grondgebonden zoogdieren is dan niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.6 BROEDVOGELS

Wettelijke status

Bij uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van maart tot en met juli. Tijdens het broedseizoen vallen namelijk bewoonde nesten onder de reikwijdte van artikel 3.1 en 3.5² van de Wnb en zijn daardoor beschermd.

Een nest is de plek die vogels vervaardigen om de eieren uit te broeden en de jongen te verzorgen. Voor een verdere aanscherping van het begrip 'nest' wordt onderscheid gemaakt tussen broedseizoenen en niet-broedseizoenen.

Nesten jaarrond beschermd

Van een aantal vogels is het nest jaarrond beschermd, dus ook buiten het broedseizoen. Zo vallen de nesten van roofvogels, uilen (met uitzondering van bosuil), gierwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, ooievaar en roek het hele jaar onder de definitie van 'voortplantingsplaats of rustplaats' in art. 3.1 en 3.5 van de Wnb³. Deze nesten zijn, voor zover niet permanent verlaten, jaarrond beschermd.

Nesten beschermd tijdens broedseizoen

Nesten van de overige vogelsoorten vallen buiten het broedseizoen niet onder de definitie van 'nesten, rustplaatsen of voortplantingsplaatsen' zoals benoemd in artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb. Ze worden namelijk het daaropvolgende broedseizoen niet weer in gebruik genomen en zijn buiten het broedseizoen niet van belang voor de instandhouding van de soort.

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Potentieel geschikte broedlocaties voor vogels zijn aanwezig in bomen en struiken. Langs de oevers van de Essche Stroom en van sloten kunnen watervogels broeden. Op de graslanden binnen de verschillende deelgebieden kunnen weidevogels nog (in lage dichtheden)

² Onder artikel 3.5 vallen ook vogelsoorten uit de Verdragen van Bern en Bonn; deze soorten mogen niet opzettelijk verstoord worden. Alle overige vogelsoorten vallen onder artikel 3.1; deze soorten mogen eveneens niet verstoord worden, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

³ Hoewel nog niet officieel vastgesteld, blijft de lijst van soorten met een jaarrond beschermd nest onder de Wnb naar verwachting onveranderd ten opzichte van de Flora- en faunawet.

voorkomen. In het gebied rond de nieuw aan te leggen waterkering is tijdens het veldbezoek een paartje kieviten aangetroffen.

Nesten die ook buiten het broedseizoen vallen onder de definitie van 'voortplantingsplaats of rustplaats' (jaarrond beschermde nesten), zijn niet aanwezig binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep in de verschillende deelgebieden.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Gedurende het broedseizoen kan de geplande opschoning van de sloten, het kappen van bomen en struiken en het uitvoeren van graafwerkzaamheden in graslanden en langs oevers leiden tot beschadiging van nesten van broedende vogels.

Voorkómen van negatieve effecten

Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van aanwezige broedvogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Als alternatief kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor vogels om er te broeden. Dit kan door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties, door het plaatsen van visuele verstoring of door dagelijkse betreding van de ingreeplocatie. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend om vestiging van broedvogels te vermijden, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de ingreeplocatie, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van vogels worden niet overtreden, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een ontheffing van de Wnb voor vogels is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.7 REPTIELEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Uit de directe omgeving van de ingreeplocatie zijn geen waarnemingen bekend van reptielen (NDFF; Hoogerwerf, 2011; Hoogerwerf, 2014). Mede op basis van het ontbreken van geschikte reptielbiotopen, zoals heide, heischrale graslanden of goed ontwikkelde bosranden, kan worden aangenomen dat beschermde reptielen niet op de ingreeplocatie voorkomen.

Negatieve effecten van de ingreep

Omdat in of nabij het ingreepgebied geen reptielen voorkomen, zijn negatieve effecten van de ingreep niet te verwachten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van reptielen worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor reptielen is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.8 AMFIBIEËN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Op de ingreeplocatie zijn geen waarnemingen bekend van amfibieën (NDFF; Hoogerwerf, 2011; Hoogerwerf, 2014). Tijdens het veldbezoek is verspreid in enkele sloten de bruine kikker aangetroffen. Het is waarschijnlijk dat ook andere algemene amfibiesoorten zoals de gewone pad en de bastaardkikker in de deelgebieden kunnen voorkomen. Voor de genoemde soorten geldt in het kader van de Wnb binnen de provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ontwikkeling.

De sloten in de verschillende deelgebieden zijn vaak ondiep en beperkt waterhoudend met steile taluds en zeer voedselrijk. De sloten zijn hierom van marginale betekenis als voortplantingsplaats voor amfibieën.

Negatieve effecten van de ingreep

Door het ontbreken van streng beschermde amfibiesoorten binnen de verschillende deelgebieden zijn negatieve effecten van de ingreep niet te verwachten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van streng beschermde amfibieën worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

4.9 VISSEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

De sloten binnen de verschillende deelgebieden zijn, voor zover ze niet reeds droog staan, van marginale betekenis voor vissoorten. Verspreid binnen de deelgebieden zijn tijdens het veldbezoek op 6 april 2017 tiendoornige stekelbaars en driedoornige stekelbaars aangetroffen.

Alleen het Essche Loopje binnen deelgebied III is van betekenis voor vissoorten. In april 2016 en februari 2017 heeft in deze loop een visbemonstering plaats gevonden waarbij baars, blankvoorn, brasem, riviergrondel en zeelt zijn aangetroffen (bron: Waterschap De Dommel).

Tijdens het veldbezoek op 6 april zijn in deze watergang binnen deelgebied III ook bierpje, bittervoorn, driedoornige stekelbaars en kleine modderkruiper aangetroffen.

Kleine modderkruiper en bittervoorn waren onder de Flora- en faunawet wel beschermd. Met ingang van 1-1-2017 zijn deze soorten onder de Wnb niet meer beschermd. Ook de overige vissoorten zijn niet beschermd.

Negatieve effecten van de ingreep

Negatieve effecten van de ingreep op beschermde soorten zijn niet te verwachten, omdat beschermde soorten ontbreken.

Voorkómen van negatieve effecten

In het kader van de zorgplicht, die ook geldt voor niet beschermde soorten, is het noodzakelijk om het droogleggen of vergraven van watergangen te laten plaats vinden onder ecologische

begeleiding. De begeleiding houdt in dat, voordat de watergang wordt vergraven of gedempt aanwezige vissen worden weggevangen en verplaatst naar een locatie verderop in de watergang buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van beschermde vissoorten worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig. Wel moet bij het vergraven of dempen van watergangen de zorgplicht in acht worden genomen.

4.10 ONGEWERVELDEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Van beschermde dagvlinder-, libellen- of overige ongewervelden-soorten zijn geen populaties bekend op de ingreeplocatie (NDFF; Hoogerwerf, 2011; Hoogerwerf, 2014) en deze worden er ook niet verwacht. Reden daarvoor is dat de habitatkwaliteit ter plaatse van de ingreeplocatie van marginale kwaliteit is, waardoor de locatie geen essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van beschermde ongewervelden.

Negatieve effecten van de ingreep

Omdat in het ingreepgebied geen beschermde ongewervelden worden verwacht, zijn negatieve effecten van de ingreep uitgesloten.

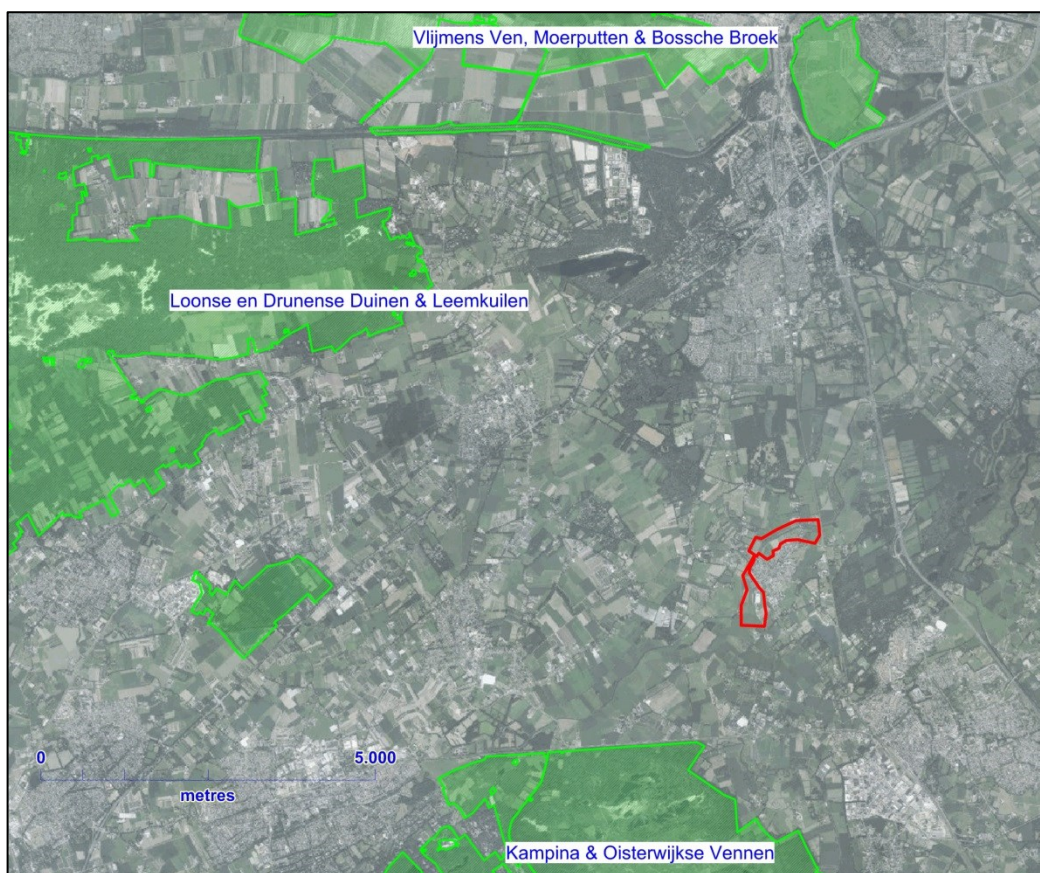
Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van ongewervelden worden niet overtreden. Een ontheffing van de Wnb voor ongewervelden is daarmee niet aan de orde. Vervolgonderzoek is niet nodig.

5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING: ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

LIGGING TEN OPZICHTE VAN NATURA 2000-GEBIEDEN

Het ingreepgebied kom Esch langs de Essche Stroom ligt op circa 2,2 km van het Natura 2000 gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen (NL2000010 / NL3000401; Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebied) en op circa 6,5 km van de Natura 2000 gebieden Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (NL9803030; Habitatrichtlijngebied) en Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (NL9801049; Habitatrichtlijngebied) (figuur 5).

Figuur 5. Ligging van het ingreepgebied kom Esch ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Negatieve effecten van de ingreep

Het ingreepgebied kom Esch ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand tot deze gebieden en de aard en omvang van de voorgenomen ingrepen (§ 2.2) worden ten aanzien van aangewezen Natura 2000-soorten geen effecten verwacht.

Eventuele negatieve effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen omliggende Natura 2000-gebieden, als gevolg van de aanlegwerkzaamheden, is in deze quick-scan niet onderzocht.

Eventuele effecten van stikstofdepositie kunnen nader bepaald worden met Aerius-calculator wanneer meer duidelijkheid is over:

- de tijdsduur van de ingreep;
- evt. aan- en afvoerroutes van materiaal en materieel;
- het in te zetten materieel (graafmachines etc.) en de stikstofemissie.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

De voorgenomen ingreep leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van kwalificerende habitatsoorten. Verdere toetsing en vergunningverlening voor soorten zijn dan ook niet nodig.

Eventuele negatieve effecten ten aanzien van aangewezen stikstofgevoelige habitats binnen omliggende Natura 2000-gebieden zijn nu nog onbekend. Hiervoor is nader onderzoek nodig.

6 CONCLUSIES

6.1 CONSEQUENTIES NATUURWETGEVING

Wet natuurbescherming – onderdeel soortenbescherming

- Het verspreidingsbeeld van beschermde soorten op de ingreeplocatie en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep is voldoende actueel en compleet. Vervolgonderzoek is niet nodig.
- Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep komen streng beschermde soorten voor (vleermuizen, overige zoogdieren, broedvogels).
- Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand of tijdens de werkzaamheden. Ook moet bij het dempen of vergraven van watergangen de zorgplicht in acht worden genomen.
- Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb voorkomen.

Wet natuurbescherming – onderdeel gebiedsbescherming

- Op enige afstand van het ingreepgebied (2,2 - 6,5 km) liggen Natura 2000 gebieden. Gezien de aard en omvang van de voorgenomen ingreep zijn geen negatieve effecten te verwachten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden ten aanzien van aangewezen Natura 2000-soorten.
- Effecten van stikstofdepositie of aangewezen stikstofgevoelige habitattypen, als gevolg van de aanlegwerkzaamheden, zijn niet bekend. Dit vereist een nadere studie met behulp van Aeries-calculator.

6.2 MITIGERENDE MAATREGELEN

- De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd buiten het vogelbroedseizoen (globaal maart t/m juli).
- Als het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen van vogels te werken, dan worden mitigerende maatregelen getroffen. Dit kan door het terrein vóór aanvang van het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door het rooien van bomen en struiken en het zeer kort houden van overige vegetaties, door het plaatsen van visuele verstoring of door dagelijkse betreding van de ingreeplocatie. Dergelijke maatregelen dienen uitsluitend om vestiging tegen te gaan, niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen. Op deze wijze wordt voorkomen dat broedvogels gaan broeden op de ingreeplocatie, waarna werkzaamheden ook in het broedseizoen kunnen plaatsvinden.
- Om schade aan verblijfplaatsen van wezel, hermelijn en bunzing te voorkomen, dient de kap van het wilgenbosje in deelgebied III buiten de kwetsbare periode plaats te vinden (buiten april t/m augustus). Een deel van het gekapte materiaal wordt in de vorm van houtstapels en takkenrillen terug gebracht om voldoende dekking voor kleine marterachtige te handhaven.
- Bij het dempen of vergraven van watergangen moet rekening gehouden worden met de zorgplicht. Aanwezige vissen en amfibieën moeten worden weggevangen en verplaatst naar een ongestoorde locatie in de nabijheid.

- De mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige ecooloog.

6.3 VERVOLGONDERZOEK

Eventuele negatieve effecten van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen omliggende Natura 2000-gebieden, als gevolg van de aanlegwerkzaamheden, is in deze quick-scan niet onderzocht.

Eventuele effecten van stikstofdepositie kunnen nader bepaald worden met Aerius-calculator wanneer meer duidelijkheid is over:

- de tijdsduur van de ingreep;
- evt. aan- en afvoer routes van materiaal en materieel;
- het in te zetten materieel (graafmachines etc.) en hun stikstofemissie.

6.4 SAMENVATTING

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de resultaten van de quick scan. De kleuren geven aan of specifiek aandacht besteed moet worden aan de aanwezige natuurwaarden.

GROEN	: geen problemen, de werkzaamheden kunnen zonder meer worden uitgevoerd.
ORANJE	: attentie vereist: de werkzaamheden zijn gebonden aan een periode of wijze van uitvoering
ROOD	: de werkzaamheden kunnen pas worden uitgevoerd na het treffen van mitigerende maatregelen.
PAARS	: voor uitvoering van de werkzaamheden is een ontheffing nodig.
GEEL	: nader onderzoek is nodig om natuureffecten te bepalen

NATUURWAARDEN	NEGATIEVE EFFECTEN ALS GEVOLG VAN DE INGREEP	MITIGERENDE MAATREGELEN	ONTHEFFING NODIG?
WNB: SOORTENBESCHERMING			
Vleermuizen	geen	geen	Nee
Bever en das	geen	geen	Nee
Wezel, hermelijn, bunzing	schade aan verblijfplaatsen	Kappen bomen buiten gevoelige periode (april-augustus) en verstopplekken maken	Nee
Vogels	verstoren in broedseizoen	Werken buiten broedseizoen voor vogels (dat loopt van maart t/m juli), of mitigerende maatregelen treffen vóór aanvang broedseizoen	Nee
Amfibieën	Sterfte individuen (dempen)	Wegvangen en verplaatsen van amfibieën	Nee
Vissen	Sterfte individuen (dempen)	Wegvangen en verplaatsen van vissen (zorgplicht)	Nee
WNB: GEBIEDSBESCHERMING			
Locatie ligt buiten Natura 2000-gebied, geen externe werking	Geen effecten op aangewezen Natura 2000-soorten	Geen	Nee
Externe werking op NOx-gevoelige habitattypen	effecten nog onbekend	Nader onderzoek Aerius-calculator	?

7 BRONNEN

Hoogerwerf, G., 2014. Update flora- en faunaonderzoek Essche Stroom deelgebieden Kom Esch, Ruiting en Uilenbroek, 2014. Rapportnr. 14-069, Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Hoogerwerf, G., 2011. Flora- en faunaonderzoek Essche Stroom, 2010. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Nationale Databank Flora en Fauna, gegevensaanvraag d.d. 2 april 2017.

Waterschap De Dommel 2016, 2017. Gegevens visstandonderzoek Essche Loopje.

